

Niełatwo być rodzicem dziecka niepełnosprawnego, ale trzeba oswoić się z sytuacją i nie zamykać się na życie

Ula Sobol

u.sobol@nowiny24.pl

Nawet wyczekiwane, chciane, planowane i kochane od samego poczęcia małżeństwa mogą urodzić się niepełnosprawne. - Czasami wydaje się, że rodzi się zdrowe dziecko, ale po pewnym czasie rodzice, czy lekarz pediatra zauważa coś niepokojącego i sugeruje mamie i tacie wizytę w poradni psychologicznej w celu zdiagnozowania dziecka i znalezienia odpowiedniej pomocy - opisuje Stanisława Gilewicz, dyrektor Zespołu Szkół Specjalnych im. UNICEF w Rzeszowie. - Nie są to proste sprawy. Rodzice boją się stygmatyzacji, naznaczenia niepełnosprawnością.

Kryzys osobistych wartości

Zarówno niepełnosprawność od urodzenia, jak i pojawienie się jej w późniejszym czasie to trudne doświadczenie. Budzi wiele emocji i diametralnie zmienia życie całej rodziny. Początkowo jest szok, dramat, a uczucia wstydu, lęku, strachu, bezradności, rozpacz i złości przenikają się wzajemnie. Nie jest łatwo rodzicom patrzeć na swoje niepełnosprawne dziecko. Boją się odrzucenia przez społeczeństwo, które wciąż jeszcze reaguje różnie na nieprawidłowości widziane już na pierwszy rzut oka. Ludzie patrzą z ciekawością, politowaniem, współczuciem, a czasami nawet odrazą.

- Szkoła specjalna oferuje systemową pomoc już od momentu urodzenia dziecka do zakończenia nauki - do 25 lat - podkreśla pani Gilewicz. ●

► Najważniejsze, aby rodzice oswoili i zaakceptowali niepełnosprawność swojego dziecka. Kochali go i zrozumieli oraz zaspokajali jego podstawowe potrzeby

takie same prawo do rozwoju i szczęścia

- Każde dziecko, niezależnie od niepełnosprawności, ma prawo do edukacji, poznania i korzystania z kultury, nauki i języka
- Masz prawo do otrzymania pomocy od państwa, jeśli ty i twoje dziecko jesteście ubodzy lub w trudnej sytuacji rodzinnej

Społeczeństwo

Ula Sobol

u.sobol@nowiny24.pl

Z zespołem Downa, z zaburzeniami mowy, na wózkach inwalidzkich, z porażeniem mózgowym, niewidomi, niedowidzący, niesłyszący lub niedosłyszący. Wszystkim dzieciom niepełnosprawnym należy się specjalistyczna opieka. Ich odmienność, w mniejszym lub większym stopniu jest widoczna, ale nie staje na przeszkodzie do godnego życia, szczęścia, miłości, akceptacji, zrozumienia.

- Najważniejsze jednak jest sytuacja w rodzinie. Musimy zaakceptować, zrozumieć, otoczyć troską i miłością swoje dziecko - akcentuje Stanisława Gilewicz, dyrektor Zespołu Szkół Specjalnych im. UNICEF w Rzeszowie.

Nie trzeba oczekiwać litości od społeczeństwa, ale pamiętać, że te wszystkie dylematy rodziców, dziadków nie mogą stać na drodze do szczęścia i rozwoju niepełnosprawnego dziecka, które ma prawo do godnego życia. - Przeciętny człowiek ma mało okazji do spotkania z niepełnosprawnymi dziećmi, więc nie dostrzega, że w wielu sprawach są one takie same jak większość z nas - mówi pani dyrektor.

Konfrontacja z rzeczywistością

Dziecko ze stwierdzoną niepełnosprawnością powinno mieć zapewniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej i do edukacji. Już od momentu urodzenia może korzystać z pomocy specjalistycznych placówek. Oprócz pomocy rodzic znajdzie tam także zrozumienie i życzliwość. Można też skontaktować się z innymi rodzicami, wymienić doświadczeniami, porozmawiać z psychologiem.

- Aby dziecko znalazło się w specjalistycznej placówce, konieczne jest orzeczenie z poradni psychologiczno-pedagogicznej - zaznacza dyrektor.

Poradnie są częścią publicznego systemu oświaty. Dostęp do nich jest całkowicie bezpłatny, ale to lekarz rodzinny powi-

► Integracyjne spotkanie zorganizowane w ZS im. UNICEF w Rzeszowie. - To bardzo ważny dzień dla naszej szkoły, której patronem jest UNICEF - podkreśla Stanisława Gilewicz

nien skierować dziecko na takie specjalistyczne konsultacje, w których uczestniczy m.in. psycholog, pediatra, logopeda.

- Specjalistyczny zespół zastanawia się nad funkcjonowa-

Dziecko musi mieć orzeczenie z poradni, aby uczęszczać do szkoły specjalnej

niam dziecka i wydaje orzeczenie - wyjaśnia dyrektor Gilewicz. - Im młodsze dziecko, tym łatwiej jest zlikwidować pewne opóźnienia rozwojowe. Do naszej szkoły uczęszczają dzieci nawet tuż po urodzeniu, z różnym stopniem upośledzenia umysłowego oraz autyzmem, na wczesne wspomaganie rozwoju. Pracując z nimi, korzystamy m.in. z filozofii

prof. Edyty Gruszczyk-Kolczyńskiej, wybitnej pedagog i autorki podręczników oraz książek o tematyce wspomagającej prawidłowy rozwój dziecka.

W wieku 3 lat dziecko może uczęszczać do przedszkola specjalnego, gdzie w grupie znajduje się 5-6 dzieci.

- Każde dziecko chce sukcesu, a rolą rodziców jest pomoc w jego osiągnięciu, aby rozwijało się na miarę swoich możliwości. Dziecko równolegle może korzystać z przedszkola i uczęszczać na wczesne wspomaganie rozwoju.

Rodzice jednak wciąż boją się przynależności dziecka do szkoły specjalnej. - Ale tutaj powinniśmy postawić sobie pytanie, czy chodzi nam o rozwój dziecka w dobrych warunkach, z dostępem do specjalistycznych pomocy naukowych, w mniejszych grupach, gdzie nauczyciel każdemu z osobna poświęci więcej czasu. Dodat-

kowo pracują tu wolontariusze. Mamy busey szkolne oraz stolówki szkolne, świetlice.

Edukacja jest obowiązkowa

W Polsce obowiązkiem szkolnym objęte są wszystkie dzieci od 6 roku życia do ukończenia gimnazjum lub do 18 roku życia. Do szkoły specjalnej uczeń może uczęszczać nawet do 25 roku życia.

- Uczęszczanie dziecka do takiej placówki pozwala dobrze zaplanować przyszłość edukacyjną. Cały zespół jest w stanie rzetelnie i prawdziwie odpowiedzieć, jakie możliwości ma dziecko - mówi dyrektor Gilewicz. - Korzystają one z edukacji dostosowanej do indywidualnych możliwości, tzn. w młodszych klasach uczą się czytać, pisać, liczyć. W starszych mają takie przedmioty jak ich rówieśnicy (polski, matematyka, informatyka). Na poziomie zawodowym przygotowu-

3 XII

MIĘDZYNARODOWY DZIEŃ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH, ustanowiony przez ONZ w 1992 roku.

ją się do pracy. Potrzebują różnego rodzaju terapii, więc szkoła im proponuje m.in. integrację sensoryczną, metodę Tomatisa, biofeedback, muzykoterapię, gimnastykę korekcyjną. Rozwijając swoje zainteresowania, działają np. w drużynie harcerskiej, chórze, teatrze, w zespołach tanecznych oraz biorą udział w licznych zawodach sportowych czy korzystają z pływalni. Integrują się z pełnosprawnymi rówieśnikami, biorąc udział w międzyszkolnych imprezach.

- Są takie same jak inne dzieci - zapewnia Stanisława Gilewicz. ●

Międzynarodowa umowa

● 25. rocznica Konwencji o prawach dziecka
20 listopada w budynku ZS im. UNICEF w Rzeszowie odbyło się uroczyste spotkanie z okazji Ogólnopolskiego Dnia Praw Dziecka, a także z okazji 25. rocznicy podpisania Konwencji o prawach dziecka. W spotkaniu uczestniczyło Przedszkole nr 22 z dyrektorką Wiolettą Bełą, Zespół Szkół nr 3 (Mariola Tymczyszyn), Szkoła Podstawowa nr 8 (Krystyna Pieczonka), SP 19 (Krystyna Kwiecień), SP 25 (Bożena Zięba) oraz uczniowie i nauczyciele ZS im. UNICEF. Wszystkie prawa zawarte w konwencji przysługują każdemu dziecku, czyli do ukończenia 18. roku życia. Niezależnie od miejsca urodzenia, koloru skóry, niepełnosprawności, czy religii, każde dziecko ma prawo do zdrowego i bezpiecznego życia. Ma także prawo do tożsamości, do wyrażania własnych poglądów, do prywatności, odpoczynku, informacji, godziwych warunków socjalnych i edukacji. Misja ZS im. UNICEF - „Dobro dziecka nade wszystko” - zobowiązuje do rozumienia i stosowania na co dzień idei tolerancji oraz problemów i potrzeb wszystkich dzieci.

Potrzebujesz pomocy?

Placówki dla niepełnosprawnych dzieci w województwie podkarpackim

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Brzowie, tel. 13-434-17-76
- Zespół Szkół Specjalnych w Dębicy, tel. 14-677-85-98
- SOSW we Frysztaku, tel. 17-277-72-06
- SOSW w Grębowie, tel. 15-811-28-13
- SOSW w Jaśle, tel. 13-446-34-67
- SOSW w Jarosławiu, tel. 16-621-24-31
- SOSW w Krośnie, tel. 13-474-34-20
- SOSW w Lesku, tel. 13-469-64-23
- SOSW w Leżajsku, tel. 17-242-02-54
- Zespół Placówek im. Jana Pawła II w Lubaczowie, tel. 16-632-10-88
- SOSW w Mielcu, tel. 17-586-29-16
- SOSW w Mrowli, tel. 17-855-35-76
- SOSW nr 1 w Przemyślu, tel. 16-678-31-20

- SOSW nr 2 w Przemyślu, placówka dla dzieci niesłyszących i słabo słyszących, tel. 16-676-04-00 do 02
- SOSW nr 3 w Przemyślu dla młodzieży niepełnosprawnej ruchowo, tel. 16-678-30-94
- SOSW w Ropczycach, tel. 17-221-83-82
- SOSW w Rudniku, tel. 15-876-10-92
- Zespół Szkół im. UNICEF w Rzeszowie, tel. 17-748-31-70
- SOSW w Sanoku, tel. 13-463-09-25
- Zespół Szkół Specjalnych w Stalowej Woli, tel. 15-842-10-31
- SOSW w Strzyżowie, tel. 17-276-26-20
- Zespół Szkół Specjalnych w Tarnobrzegu, tel. 15-822-89-75
- SOSW w Ustrzykach Dolnych, tel. 13-461-11-04
- Zespół Szkół Specjalnych w Kolbuszowej Dolnej, tel. 17-227-15-81.